

ня, налагоджується діяльність прикордонних переходів. В межах євро регіону Буг реалізуються проекти щодо розбудови кордонних пунктів пропуску, модернізації залізничного транспорту, реалізації екологічних програм ("Чистий Буг", "Полісся") та розвитку спільних економічних проектів (створення українсько-польської торгово-промислової палати та торгово-виставочного центру у м. Луцьку).

Проте діяльність даних євро регіонів обмежена низьким рівнем фінансування, відсутністю стратегічного підходу до бачення перспектив розвитку євро регіонів, обмеженням повноважень регіональних органів влади щодо ведення зовнішньоекономічної діяльності та інших форм транскордонної співпраці.

Регіональна політика Європейського Союзу становить для нас великий інтерес, оскільки вона допомагає зрозуміти основні завдання, механізми та перспективи міжрегіонального співробітництва. Так як Україна має спільний кордон з ЄС і ставить за мету приєднання до європейської спільноти, то імплементація головних принципів регіональної політики ЄС у національне законодавство сприятиме визначенню чітких критеріїв щодо України, доступу до коштів з фондів Європейського Союзу, посиленню співпраці підприємницьких, наукових та культурних кіл України та країн євросоюзу.

З метою поглиблення транскордонного співробітництва за участю українських євро регіонів, слід вжити заходи, які можна реалізувати як на національному, так і на міжнародному рівнях:

- розробити законодавчу та нормативну базу прикордонного співробітництва на базі методологічних критеріїв євросоюзу;
- спростити режим пересування населення прикордонних зон;
- лібералізувати переміщення товарів та послуг в межах цих зон;
- покращити транспортну та комунікаційну інфраструктуру;
- розробити спрощені документальні процедури стосовно здійснення підприємницької діяльності, інвестування, кредитування та страхування;
- створити спільні бази даних суб'єктів підприємницької діяльності, наукових та культурних центрів, законодавства тощо.

Ці заходи допоможуть активізувати прикордонні регіони та поглибити їхню співпрацю на всіх рівнях, що в свою чергу буде сприяти інтеграції як регіонів, так і в цілому України до Європейського Союзу.

Джерела та література

1. Гудак В. Прикордонне співробітництво у Центральній Європі. Сучасний стан та суперечності // Будівництво нової Європи: прикордонне співробітництво у Центральній Європі. – Ужгород: Закарпаття, 1997. – С.10–23.
2. Долішній М., Беленький П. Транскордонне співробітництво регіонів у контексті інтеграції України в ЄС // Проблеми економічної інтеграції України в Європейський Союз. Збірник текстів виступів міжнародної наукової конференції. – Львів: Діло, 1996. – С.157–158.
3. Мілашовська О.І. Прикордонні регіони в контексті розвитку національної економіки України. – Львів: ІРД НАН України, 2002. – 47 с.

Сулов О.Ю.

СУЧАСНИЙ СТАН ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Незалежно від рівня економічного розвитку будь-яка держава прагне залучити іноземний капітал отримуючі прямий і непрямий ефекти від інвестиційних вкладень. Мета будь-якої інвестиції, у тому числі іноземної, – одержання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Залучаючи прямі іноземні інвестиції держава отримує певні переваги порівняно з використанням зовнішніх кредитних ресурсів, а саме:

- плата дивідендів з іноземних інвестицій залежить від одержаного прибутку, тобто, на відміну від кредитів, вони пов'язані з кінцевим результатом, з ефективністю капіталовкладень;
- репатріація іноземного капіталу, або доходів регулюються країною, що приймає, на відміну від конкретних умов надання кредиту і процентних ставок міжнародного ринку, які коливаються за різних змін світової ситуації;
- традиційним аргументом на користь прямих іноземних інвестицій є те, що вони не збільшують заборгованість країни, а навпаки, стимулюючи експортні доходи, створюють умови для її зменшення та інші переваги.

У 2003 році в економіку України іноземними інвесторами вкладено 1319,9 млн. дол. США прямих інвестицій, у тому числі з країн СНД надійшло 69,0 млн. дол. США (5,2% від загального обсягу), з інших країн світу – 1250,9 млн. дол. США (94,8%). Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну на 01.01.2004 року становив 6657,6 млн. дол. США, тобто 140 дол. США на одного мешканця України, в 2002 році цей показник становив 118 дол. США. Це окремі позитивні тенденції які на разі складають економічну ситуацію в Україні та динаміку основних соціально-економічних показників. Ця тенденція засвідчує інтерес іноземних інвесторів до України. Але інвестору, окрім пільг та інфраструктури, потрібні передбачуваність і стабільність політичної та економічної ситуації. Ці інвестиційні ризики постійно знижуються. Виходить, незабаром можна чекати появи в Україні стратегічних інвесторів. Однак, інвестиційна активність внутрішніх та іноземних інвесторів України стримується через несприятливий інвестиційний клімат, який є результатом цілого ряду внутрішніх та зовнішніх чинників.

Внутрішні чинники – це зниження фінансових здібностей бюджетів усіх рівнів, а також господарюючих суб'єктів та населення; недосконалість і часті зміни законодавчої та нормативно-правової бази; недосконалість фінансово-кредитної системи; слабка розвиненість фондового ринку та ринку капіталів; відсутність системи страхування ризику інвесторів; нестабільність політичної ситуації, особливо у цей час; зростання рівня корупції і „тінізації” економіки.

Також значну частину займають зовнішні чинники – несприятлива фінансова кон'юнктура в світі, котра викликана кризою окремих регіональних ринків і стримує більшість інвесторів від здійснення інвестиційної діяльності.

Україні потрібен ряд заходів з подолання цієї кризи, і це визначення основ державної інвестиційної політики на найближчу перспективу. Такими заходами можуть бути: збільшення об'ємів капіталовкладень суб'єктів господарювання за рахунок прибутку і новій амортизаційній політиці; посилення впливу держави на активізацію інвестиційного процесу через

збільшення об'ємів бюджетного фінансування капітального будівництва крупних інфраструктурних об'єктів; створення умов для залучення довгострокових кредитів комерційних банків, впорядкування діяльності інвестиційних і інноваційних фондів; збільшення інвестиційних ресурсів, які формуються на фондовому ринку і за рахунок заощаджень населення; введення економічного механізму страхування ризиків внутрішніх і зовнішніх інвестицій; утворення відповідних інститутів по питанням інтеграції промислового і банківського капіталу мобілізації засобів під ефективні інвестиційні проекти в пріоритетні галузі економіки.

Сухова В.С.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Система управління сферою освіти України знаходиться у процесі свого вдосконалення, становлення на нових, демократичних засадах. Актуальними завданнями стосовно цього процесу залишаються зміцнення наданих державі регулюючих функцій, підвищення автономії навчальних закладів та реальне включення інших суб'єктів у процес керівництва галузю. Здійснення цих важливих стратегічних завдань з одночасним посиленням взаємних зв'язків і взаємодії основних партнерів (держави, громадськості, приватного сектору, керівництва навчальних закладів) дасть змогу активізувати всі складові освітнього процесу, задіяти не тільки важелі формальної системи освіти, а і включити всі ті, що визначають поняття освіти у найширокому сенсі: вплив спільноти, сім'ї, середовища на особистість, яка здобуває освіту. Підвищення ефективності функціонування освітньої галузі потребує також серйозного посилення відповідальності за результати своєї діяльності, гнучкості й адаптивності навчальних закладів щодо мінливих умов ринку праці, конкурентності та ін.

Роль держави залишається вирішальною у сфері освіти, саме держава за допомогою не тільки прямого контролю, а й непрямих методів економічного, правового, організаційного впливу має достатні можливості визначати довгочасну стратегію розвитку цієї галузі, тим самим забезпечувати збереження і примноження національного потенціалу освіти України.

Державне фінансування, що залишається основним джерелом фінансових ресурсів освіти, характеризується ускладненням і потребує подальшого вдосконалення через упровадження гнучких стимулюючих методів та форм фінансування. Актуальною проблемою виступає не тільки вдосконалення нормативного підходу до фінансування освіти, а й впровадження елементів фінансування, орієнтованого на кінцеві результати діяльності. Саме такий підхід зможе допомогти поєднати, з одного боку, гарантування державою певного рівня фінансування, а з іншого - стимулювати зацікавленість і посилювати відповідальність навчальних закладів за результати своєї діяльності.

Надзвичайно важливим при цьому виступає підтвердження державою особливого статусу освіти в суспільстві, визнання її в якості сфери, де домінуючою силою мають бути не ринкові фактори, а суспільні, державні, національні. Приватизація має проводитися особливо обережно в освіті. Поширення приватного сектору освіти хоча і є реальністю сучасного світу, але майже повсюдно здійснюється при провідній участі держави в розвитку освіти. Тільки за умови визнання надзвичайно важливого суспільного значення наша національна система освіти зможе зберегти і примножити свій духовний потенціал.

Швидке досягнення Україною політичного, економічного, соціального, духовного успіху можливе лише на основі реформ, постійних якісних змін в інститутах і культурі, заснованих на негайному та ефективному запровадженні обширного комплексу інновацій та нововведень.

Сучасні тенденції розвитку України та її переходу до інформаційного суспільства висувають на одне із чільних місць за своєю значущістю науку про інформаційні процеси та їхні суспільно-трансформуючі ролі. Інформатика стає не просто спеціальною наукою, а : збуває дійового статусу вузлової своєрідної пізнавальної галузі базових структурних елементів сучасної науки. Її категорії та поняття хоч уже і увійшли до наукового обігу, проте вимагають поглибленого, світоглядно-методологічного аналізу з позиції соціальної філософії.

Відмінною рисою сучасного етапу розвитку суспільства є виникнення та стрімке розширення інформаційного ринку - ринку знань та засобів їх переробки і використання. Важливо чіткіше визначити аспекти, межі, структури ринку знань, виробити методичні підходи до формування інформаційного менеджменту і маркетингу.

Розвиток інформаційного ринку є ключовим фактором інтелектуалізації як основи широкомасштабних соціальних перетворень сучасного рівня. У свою чергу, інформаційний маркетинг створює реальні умови побудови інформаційного суспільства.

Для України актуальним і злосоденним завданням є врахування світового досвіду.

Зокрема йдеться про:

- присвоєння на практичному рівні моральних цінностей, до переліку
- яких входить повага до прав людини, парламентської демократії, толерантність, повага до чужої думки, солідарність, любов до ближнього, відкидання примітивного егоїзму і споживацького ставлення до життя, почуття відповідальності й дотримання обов'язку, надійність у діяльності, відкритість до інших культур, рас і континентів;
- формування навичок спілкування і взаємодії з іншими особами й партнерами;
- набування практичних умінь розв'язування різноманітних проблем (логічного і критичного способу міркування, ясного розуміння і розпізнавання головних аспектів проблем, організації дії для їх вирішення, формулювання результатів точним і зрозумілим способом тощо);
- автономності у праці за умови вміння працювати в команді;
- збирання, нагородження і селекції інформації, її поглибленого аналізу і вивчення за збереження мотивації до свідомого навчання упродовж усього життя;
- формування багатогранної уяви і використання її у креативній та інноваційній діяльності;
- гнучкості, психічної стійкості і готовності до нових ситуацій; діяльності у незвичних умовах.

Входження нашої країни до європейської і світової спільноти неможливе без наближення своєї системи освіти до середніх загальнонавчальних умов функціонування освітньої галузі. Разом з тим, поряд із намаганням досягти уніфікованості та стандартизації освітніх послуг необхідно підтримувати лінію на збереження національного обличчя і неповторності вітчизняної системи освіти, позитивного досвіду, набутого століттями цивілізаційного поступу.